

LBRIS

We know
books

STEVE TAYLOR

ȘTIINȚĂ ȘI SPIRITUALITATE

Cum are știința nevoie de
spiritualitate pentru a da sens lumii

Traducător: Ianina Marinescu

PRESTIGE
București - 2022

Titlul original: Spiritual Science
All Rights Reserved

Copyright © Watkins Media Limited 2018

Design and Typography copyright © Watkins Media Limited 2018

Text copyright © Steve Taylor 2018

First published in the UK and USA in 2018 by Watkins, an imprint of
Watkins Media Limited
www.watkinspublishing.com

Copyright © 2022 Editura Prestige pentru ediția în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TAYLOR, STEVE

**Știință și spiritualitate : cum are știința nevoie de spiritualitate
pentru a da sens lumii** / Steve Taylor ; trad.: Ianina Marinescu. -

București : Prestige, 2022

ISBN 978-606-9609-95-8

I. Marinescu, Ianina (trad.)

159.9

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

CUPRINS

Introducere 11

CAPITOLUL 1

ORIGINILE MATERIALISMULUI:
CÂND ȘTIINȚA SE TRANSFORMĂ
ÎNTR-UN SISTEM DE CREDINȚE 21

CAPITOLUL 2

ALTERNATIVA SPIRITUALĂ 47

CAPITOLUL 3

ENIGMA CONȘTIINȚEI 73

CAPITOLUL 4

PRIMATUL MINȚII:
ENIGMELE MINȚII ȘI ALE CREIERULUI 89

CAPITOLUL 5

CUM POATE MINTEA SĂ MODIFICE
CREIERUL ȘI CORPUL: ALTE ENIGME
ALE MINȚII ȘI ALE CREIERULUI 105

CAPITOLUL 6

ENIGMA EXPERIENȚELOR
LA LIMITA MORȚII 127

CAPITOLUL 7	
ENIGMA EXPERIENȚELOR DE TREZIRE	161

CAPITOLUL 8	
SĂ RĂMÂNEM DESCHIȘI: ENIGMA FENOMENELOR PARANORMALE	183

CAPITOLUL 9	
CONȘTIINȚĂ ȘI COMPLEXITATE: ENIGMELE EVOLUȚIEI	211

CAPITOLUL 10	
DE CE GENELE EGOISTE NU SE COMPORTĂ DELOC EGOIST? ENIGMELE ALTRUISMULUI	237

CAPITOLUL 11	
ÎNTREBĂRI CUANTICE: ENIGMELE MICROCOSMOSULUI	253

CAPITOLUL 12	
UNIVERSUL SPIRITUAL: DINCOLO DE MATERIALISM	267
MULȚUMIRI	283
NOTE	285

BIBLIOGRAFIE	293
---------------------------	------------

Introducere

Fiind cadru universitar - cercetător și asistent la o universitate din Marea Britanie - oamenii sunt frecvent surprinși de vederile mele neortodoxe despre natura vieții și despre lume. Spre exemplu, când le spun colegilor mei că sunt deschis în fața posibilității unei forme de viață după moarte sau că eu cred în posibilitatea unor fenomene paranormale, cum sunt telepatia sau precogniția, se uită la mine de parcă le-aș fi zis că renunț la activitatea universitară ca să mă fac fotbalist profesionist. E de la sine înțeles că dacă ești cadru universitar sau ești intelectual nu ai asemenea vederi ieșite din comun.

Majoritatea colegilor mei - și majoritatea universitarilor și intelectualilor, în general - par să aibă o perspectivă materialistă clasică asupra lumii. Ei consideră conștiința umană ca fiind un efect al creierului, astfel încât, atunci când creierul își încetează activitatea, nici conștiința nu mai funcționează. Ei cred că fenomene ca telepatia și precogniția țin de o viziune prerațională și superstițioasă asupra lumii, infirmată de multă vreme deja de știința modernă. Ei cred că evoluția vieții - și mare parte din comportamentul uman - pot fi explicate întru totul în termenii unor principii, ca selecția naturală și competiția pentru resurse. Când pui la îndoială aceste convingeri, ești văzut ca fiind neînțeles intelectual sau ușor de păcălit.

Oamenii sunt și mai derutați când le spun că nu sunt credincios. „Cum poți crede în viața de apoi fără să fii credincios?”. „Cum poți să te îndoiești de darwinism fără să fii credincios?”.

Această carte este încercarea mea de a-mi justifica vederile în fața oricui este de părere că a fi rațional înseamnă, prin definiție, a subscrie la o perspectivă mate-

CAPITOLUL 1

ORIGINILE MATERIALISMULUI:
CÂND ȘTIINȚA SE TRANSFORMĂ
ÎNTR-UN SISTEM DE CREDINȚE

Sistemul materialist de credințe este atât de pregnant și de nepus la îndoială, încât s-ar putea să nici nu ne dăm seama de existența lui – cam în același fel în care, pentru țărani din Europa medievală, să zicem, sistemul creștin de credințe era atât de profund înrădăcinat în viața lor, încât îl acceptau ca fiind realitatea, fără să-și dea seama de existența vreunei perspective alternative.

La 18 ani, un prieten m-a întrebat dacă vreau să vin la o discuție despre meditație, care avea loc la o bibliotecă locală. Nu știam nimic despre meditație, dar eram curios, așa că am hotărât să mă duc. La un moment dat, cel care ne vorbea a zis ceva de genul: „Meditația este o cale prin care să-ți modelezi ființa interioară. O cale de a trăi starea de bine a conștientizării. Conștientizarea are această calitate naturală de a te face să te simți bine.” Pe-atunci nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce vorbea acest om. Îmi amintesc că mi-am zis: „Ființă interioară? „Conștientizare? Ce înseamnă toți acești termeni? De unde vin? Eu sunt corpul și creierul meu. Ce altceva mai e în mine?”

După ce am început să meditez, mi-am dat seama că am o ființă interioară. Mi-am dat seama că era în mine ceva nematerial – o stare de conștiință care chiar avea calitatea naturală de a mă face să mă simt bine. Dar asta arată cât de profund asimilasem, prin educație, din mass-media, de la părinți și prieteni, sistemul materialist de credințe. Mi s-a părut de la sine înțeles că nu sunt altceva decât partea fizică a corpului și a creierului meu și că gândurile mele nu sunt decât proiecții ale creierului. Mi s-a părut de

LIBRIS | we know books
la sine înțeles că nu sunt mai mult decât o sumă de atomi și molecule.

Religia nu a făcut deloc parte din educația mea. Asta nu era ceva neobișnuit - nu cunoșteam pe nimeni care să fie credincios (în afară de un băiat de-o vârstă cu mine de la școală care era dintre Martorii lui Iehova). Nici măcar bunicii mei nu erau religioși. Iar asta nu pentru că erau atei - nu știam pe nimeni care să se fi caracterizat vreodată în asemenea termeni. Pur și simplu, religia nu făcea parte din viețile noastre. Nu era un subiect la care cineva să se gândească vreodată sau despre care să vorbească vreodată. Spuneam uneori rugăciuni sau cântam imnuri religioase la adunările școlare, dar nu le lua nimeni în serios.

Chiar dacă Marea Britanie, în general, este o țară foarte seculară, am aflat mai târziu că asta era mai degrabă valabil pentru clasa mea socială. Strămoșii mei au fost muncitori în fabrică și morari, din partea de nord-vest a Angliei, iar religia nu a fost niciodată importantă pentru ei. Muncitorii și morarii lucrau incredibil de multe ore pe zi în condiții înfiorătoare, trăiau în sărăcie și de multe ori mureau de tineri. Poate că se duceau la biserică duminica dimineață - de multe ori constrânși, căci vicarii și proprietarii de fabrici îi adunau adesea sau îi pedepseau dacă nu se duceau - dar probabil că luau slujba la fel de în serios pe cât am luat și eu adunările școlare.

Această ascendență a însemnat că am asimilat o perspectivă materialistă asupra lumii, și nu una religioasă. Fără să fiu conștient de asta, am adoptat o viziune mecanicistă a lumii și a universului. Am adoptat o perspectivă pe baza căreia lumea este alcătuită din particule minuscule care se aranjează singure în forme tot mai complexe, dând naștere în cele din urmă - prin intermediul procesului accidental al evoluției - vietăților și apoi ființelor umane. Am adoptat perspectiva că universul

funcționează pe baza unor legi fizice rigide, asemenea unei mașinării uriașe. Am învățat că toate caracteristicile unei ființe umane sunt transmise de către părinți, sub forma unor unități mici numite gene, care ne determină nu doar aspectul fizic, ci și comportamentul. La școală, când aveam orele săptămânale de religie și auzeam despre concepte precum raiul și iadul și mântuirea, și viața veșnică, aceste credințe mi se păreau bizare și naive, de parcă ar fi aparținut unei alte ere din istoria umanității.

Am făcut școala în anii '70 și '80, iar în următorii zeci de ani sistemul materialist de credințe a devenit și mai pregnant. Domenii ca neuroștiințele, psihobiologia (care încearcă să explice comportamentul uman în termeni neurologici) și psihologia evoluționistă (care susține că trăsăturile omenești din prezent sunt adaptări evoluționiste din preistorie) au venit cu perspective noi, care s-au adăugat paradigmei materialiste. Când eram mic, conceptele materialiste erau foarte prezente în sistemul nostru educațional, în mass-media și la nivelul elitei noastre culturale. Chiar dacă există unele reviste și emisiuni tv populare care vorbesc despre fenomenele paranormale, experiențele la limita morții sau experiențele spirituale, mass-media „serioase” rareori dau atenție unor astfel de concepte, mai puțin atunci când vor să le respingă. Să discuți despre ele cu oarecare credibilitate ar însemna să te expui ca persoană simplă și slabă la minte, riscând să fii ridiculizat. Evident, foarte puțini dintre colegii mei universitari ar fi dispuși să ia în serios astfel de fenomene „iraționale”. A face asta ar însemna să-și piardă credibilitatea - poate chiar să-și riște cariera.

De curând, am întâlnit un bine cunoscut și reputat psiholog care mi-a spus că a fost întotdeauna interesat de fenomenele paranormale și de tradițiile spirituale orientale, dar că nu le-a discutat niciodată în detaliu, în activitatea sa. Mi-a zis că în anii '80 și '90, când era în

plin proces de ascensiune universitară, asta i-ar fi stricat reputația și l-ar fi împiedicat să obțină un post universitar. Iar după ce a început să predea la o universitate prestigioasă, astfel de interese l-ar fi împiedicat să avanseze în carieră. Cu alte cuvinte, dacă și-ar fi arătat adevăratele interese, ar fi însemnat să fie excomunicat. Din fericire, psihologul respectiv mi-a spus că - acum că a dobândit un oarecare statut și se apropie de finalul carierei sale - a început să se ocupe de aceste subiecte interzise.

Preceptele materialismului

Înainte să trecem mai departe, aș vrea să definim exact ce este materialismul. În termeni filosofici, materialismul este o formă de monism. Aici „mon” înseamnă „unu”, așa că l-am putea numi și „unism” - credința că lumea este alcătuită dintr-un ceva fundamental sau primar. Și, conform materialismului, acest ceva primar este materia. Nu există niveluri „mai înalte” ale realității, dimensiuni diferite, rai sau iad, nici zei sau spirite. Ființele umane nu au suflet sau spirit și chiar și mintea noastră este materială, în sensul că e pur și simplu un produs al creierului. Chiar și diversele forme de energie (mecanică, termică și cinetică) sunt materiale, în sensul că sunt proprietăți ale obiectelor materiale, în același fel în care culoarea este o proprietate a obiectelor. Numai ce este fizic este real - partea fizică a lumii din jurul nostru și partea fizică a corpului nostru.

O alternativă evidentă la monism este dualismul - credința că lumea e alcătuită din două lucruri fundamentale. Unul este această materie, iar celălalt este o în-sușire nematerială, cum este mintea sau poate sufletul ori conștiința. Conform dualiștilor, mintea sau sufletul nu pot fi considerate în termeni materiali - căci au o natură fundamental diferită. Dar pentru materialiști mintea nu are nimic misterios, după cum nici viața în sine și nici chiar moartea - toate pot fi explicate în termenii interac-

țiunilor dintre elemente materiale, cum sunt neuronii, moleculele și atomii.

Așadar, materialismul susține că materia este substanța primară sau fundamentală a lumii și că toate fenomenele (inclusiv cele mentale) pot fi explicate în termenii interacțiunilor materiale. Realitatea elementară a lumii sunt particulele microcosmice, care se adună laolaltă și interacționează în moduri extrem de complexe pentru a da naștere la tot ceea ce știm. Noi, ființele vii, nu suntem decât o simplă aglomerare de particule. Suntem niște entități automate, alcătuite din minuscule particule elementare materiale care au la bază diverse tipuri de atomi și de molecule, ce acționează concertat ca să rezulte diversele părți ale corpului nostru și ca să organizeze interacțiunile dintre acestea. Din acest punct de vedere, poți numi materialismul o abordare „de jos în sus” - adică încearcă să explice toate comportamentele și experiențele umane în termeni de biologie, chimie și fizică.

Se poate spune că aceste idei sunt afirmațiile elementare ale materialismului, dar în urma lor mai vin și altele. Fiecare religie are câteva precepte de bază - principii care trebuie adoptate de oricine îmbrățișează acea religie. Și iată care sunt cele „Zece precepte ale materialismului”:

- Viața a apărut din întâmplare, prin interacțiunea anumitor substanțe chimice. După ce a început să existe, a evoluat de la forme simple la unele mai complexe, pe baza unor mutații genetice aleatorii, inițiate prin selecție naturală. Forța motrice a evoluției este competiția sau „supraviețuirea celui mai apt”.
- Ființele umane sunt creaturi exclusiv fizice sau mașinării. Nu mai avem nimic altceva în afară de partea fizică - respectiv, atomi, molecule și celule din creier și din corp. Prin urmare, nu există nimic de genul „suflet”, „spirit” sau „forță vitală”. Acestea sunt superstiții pe care știința le-a spulberat.

- Ființele vii au „gene egoiste”, al căror scop este să se transmită mai departe. Ființele umane nu sunt decât niște vehicule de propagare a materialului genetic. Dorința de replicare genetică este motivația primă a comportamentului uman.
- Toate fenomenele mentale pot fi explicate în termenii activității neurologice. Conștiința este generată de către creier. Miliardele de neuroni din creierul nostru acționează concertat - într-un fel încă nedescoperit - pentru a genera trăirea subiectivă de a fi „cineva” care poate gândi și simți.
- Deoarece conștiința este generată de către creier și nu suntem mai mult decât alcătuirea noastră fizică, nu există viață după moarte. Când creierul și corpul meu încetează să mai funcționeze, conștiința și identitatea mea dispar, așa cum dispare o imagine de pe ecranul televizorului când îl scoți din priză.
- Comportamentul uman poate fi explicat în termeni genetici. Trăsăturile și caracteristicile umane actuale există pentru că au avut valoare de supraviețuire pentru strămoșii noștri. Prin urmare, genele care le condiționează au fost selectate de evoluție.
- Ca ființe vii, suntem indivizi izolați ce ne deplasăm dintr-un loc în altul, separat de ceilalți. Eu am propriul meu corp și creier, iar tu le ai pe ale tale; ne putem atinge fizic sau putem comunica prin intermediul limbajului, dar sentimentul identității - generat de creier - este practic limitat la partea fizică a corpului nostru.
- Lumea este undeva „în exterior”, separată de ființele umane. Este independentă de noi și ar exista sub aceeași formă și dacă nu am fi aici să o vedem.
- Starea noastră normală de conștiință este destul de obiectivă și de fiabilă și ne arată lumea așa cum este ea. Orice alte stări de conștiință - extinsă sau așa-numite stări „mai înalte” de conștiință - sunt

halucinații ce pot fi explicate în termenii unei activități cerebrale aberante.

- Fenomenele paranormale sau psi nu pot fi autentice, pentru că nu se supun legilor fundamentale ale naturii. De exemplu, nu există vreun câmp energetic cunoscut care să poată lega mintea noastră de o alta, făcând posibilă telepatia, și nici vreo forță cunoscută, pe seama căreia să poată fi pusă abilitatea de a deplasa obiecte prin efort mental.

Mulți oameni se mândresc că au aceste vederi „raționale”, crezând că singura alternativă ar fi revenirea la ignoranță sau superstiție - o perspectivă medievală, anterioară Iluminismului, bazată pe credință și eres, nu pe dovezi. Cum ar putea o persoană rațională și inteligentă să creadă în posibilitatea vieții după moarte sau în existența a ceva nematerial, ca sufletul sau spiritul?

Totuși, în ce măsură aceste zece precepte se bazează de fapt pe dovezi? În ce măsură sunt doar niște presupuneri, și nu adevăruri dovedite?

Este un adevăr faptul că atomii și moleculele există. Este un adevăr că și conștiința există și că este asociată cu activitatea neurologică. Este un adevăr că evoluția a avut loc. Dar este o presupunere că viața poate fi explicată exclusiv în termeni de acțiune și interacțiune a diverselor substanțe chimice. Este o presupunere că activitatea neurologică generează conștiința (care, dispare odată cu moartea creierului). Este o presupunere că evoluția poate fi explicată exclusiv în termenii mutațiilor aleatorii și ai selecției naturale.

Iar unul dintre scopurile acestei cărți este să arate că aceste presupuneri pot practic să fie false.

Rădăcinile culturale ale materialismului

De unde provine perspectiva materialistă? Când anume au fost acele câteva descoperiri elementare ale

științei adaptate sub forma unui sistem de credințe? Și de ce a devenit atât de dominant acest sistem de credințe? Motivele sunt deopotrivă culturale și psihologice și le voi analiza.

Materialismul nu a devenit dominant datorită unei campanii sistematice de promovare sau de diseminare, cum a fost cazul unora dintre cele mai răspândite sisteme de credințe (de exemplu, când Sf. Pavel a pus bazele principiilor creștinismului sau când Buddha a pus bazele principiilor budismului). Această dezvoltare treptată, fără vreo instigare formală, este probabil unul dintre motivele pentru care atât de mulți oameni nu-și dau seama că materialismul nu este de fapt decât un sistem de credințe.

În Antichitate, în special în Grecia și Roma antică, au existat niște filosofi care și-au expus vederile materialiste. De exemplu, poetul roman Lucretius a scris un poem intitulat „De Derum Natura” („Despre natura lucrurilor”), în care universul este descris asemenea unei mașinării, gigantice, iar fenomenele mentale și fizice sunt explicate în termenii unor mici particule elementare (atomi). Scopul lui Lucretius a fost să-i scape pe romani de superstiții și să-i convingă că lumea era mai degrabă rezultatul întâmplării, decât al intervenției zeilor romani tradiționali.

Totuși, în vremuri moderne, la fundația materialismului au lucrat primii oameni de știință, printre care René Descartes și Isac Newton, care și-au dat seama că ființele vii și chiar întregul univers pot fi înțelese în termeni mecaniciști. În același timp, astfel de oameni de știință nu erau materialişti în sensul modern, căci cei mai mulți dintre ei erau credincioși. Descartes a fost un dualist care credea că trupul și sufletul sunt două substanțe diferite, iar Newton și-a văzut activitatea științifică drept o încercare de a înțelege și de a explica creația lui Dumnezeu. Newton și-a petrecut mare parte din viață scriind lucrări teologice pe care le considera a fi mai importante decât tratatele

sale științifice. Iată ce a scris în prima sa lucrare științifică, *Principia Mathematica*: „Acest superb sistem cu soare, planete și comete nu putea izvorî decât din înțelepciunea și stăpânirea unei Ființe inteligente și puternice.”¹ Primii astronomi au avut o atitudine similară. De exemplu, investigațiile matematicianului și astronomului german Johannes Kepler au fost motivate de sentimentul său că Dumnezeu a creat universul pe baza unor principii geometrice și că rațiunea umană le poate descoperi.

Totuși, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, descoperirile științifice - în special teoria evoluției a lui Darwin - au făcut credința creștină mai puțin plauzibilă ca mod de explicare a lumii. Nu mai era viabil să crezi că Dumnezeu a creat lumea și ființele umane. Autoritatea Bibliei ca text explicativ a primit o lovitură fatală. Oamenii de știință au început să-și dea seama că religia nu mai era nici măcar necesară pentru explicarea lumii. Noile descoperiri ale științei puteau fi folosite pentru a oferi un sistem conceptual alternativ prin care lumea să poată fi înțeleasă - sistem care insista că, în afara unor particule elementare ale materiei, nu mai există nimic altceva și că toate fenomenele pot fi explicate în termenii organizării și interacțiunii acestor particule. Unul dintre cei mai fervenți materialişti de la sfârșitul secolului al XIX-lea, T. H. Huxley, a descris ființele umane ca fiind „automate cu conștiință”² și fără liber-arbitru. Un alt proeminent om de știință al vremii, Henry Maudsley, a afirmat că „mintea este un efect și o funcție a materiei, aflate într-o anumită stare de organizare.”³

Probabil că și Primul Război Mondial a fost un factor cultural semnificativ în dezvoltarea materialismului. Războiul a fost un eveniment de proporții unui cataclism - de departe cel mai distrugător și mai brutal război din istorie până la acel moment, cu 18 milioane de decese, alte milioane de oameni schilodiți și handicapați, toate

acestea fără vreun motiv clar - iar asta a dus la prăbușirea valorilor. A dus la o lipsă de încredere în sistemele și în convingerile filosofice și la dorința de a reduce lucrurile la formele lor cele mai simple și mai sigure. Primul Război Mondial părea că vine cu dovada a ceea ce filosoful german Friedrich Nietzsche susținuse cu 30 de ani înainte - Dumnezeu a murit. Cum putea o zeităte să permită o distrugere atât de nebunească, de dimensiuni absolut uriașe? Cum se putea ca o specie ce se putea coborî la asemenea niveluri de depravare și distrugere să fie creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu?

În anii '20, dintr-o dorință reduționistă, a apărut psihologia behavioristă, care afirma că toate comportamentele umane sunt pur și simplu rezultatul influențelor din mediu și că nu este nevoie să se țină seama de fenomenele mentale și de conștiință, întrucât acestea nu pot fi observate. În filosofie, aceeași pornire a dus la domeniul pozitivismului logic, care susținea că numai lucrurile ce pot fi observate și verificate prin simțuri au semnificație și că nu e nevoie să se țină seama de afirmațiile metafizice, întrucât nu pot fi verificate.

La scurt timp, descoperirea genelor ne-a pus la dispoziție încă o modalitate reduționistă și a dus la un nou mod de înțelegere a evoluției (ce a devenit cunoscut ca neodarwinism), care la rândul său a dus la apariția domeniului psihologiei evoluționiste. În același timp, progresele medicale din secolul XX au fost impresionante, fiind învinse boli care au pus de mii de ani capăt vieții omului. Asta a venit în sprijinul ideii că organismul uman nu este altceva decât o mașinărie complexă, care poate fi reparată când nu funcționează bine. Domeniile neurologiei și neuroștiinței - facilitate de tehnologiile imagistice - i-au aplicat acest model creierului, care la rândul său a fost văzut drept o mașinărie foarte complexă, ale cărei interacțiuni stau la baza experiențelor

și comportamentului uman. Toate aceste progrese par să sugereze că întreprinderea „reducerii” lucrurilor la elementele lor esențiale este validă.

Prin urmare, materialismul a devenit paradigma explicativă dominantă a culturii noastre. Fiecare cultură trebuie să aibă un sistem metafizic prin care să explice lumea, un sistem de credințe care să răspundă la întrebări fundamentale despre viața umană, despre lume și realitate. Întrucât religia nu mai reprezenta un sistem metafizic viabil - pentru majoritatea oamenilor educați -, materialismul a îndeplinit el această funcție.

Folosirea termenul „metafizic” în legătură cu știința poate părea neobișnuită. Metafizica este partea filosofiei care se ocupă de marile întrebări despre viață și lume cu care se confruntă majoritatea ființelor umane la un moment dat în mintea lor - întrebări de tipul: Care este natura realității? Are viața vreun sens? Există viață după moarte? Este lumea o iluzie generată de mințile noastre? Perspectiva convențională a științei se concentrează asupra datelor concrete și a activității experimentale, în loc să se ocupe de acest tip de întrebări. Dar viziunea materialistă pe care o adoptă mulți oameni de știință (de multe ori, fără să-și dea seama) este un sistem meta-fizic, în sensul că are propriile sale răspunsuri la toate aceste întrebări mari și propria sa perspectivă asupra naturii realității. De exemplu, sistemul metafizic al materialismului ne spune că materia este realitatea primă și că nu există Dumnezeu, nici suflet, nici viață după moarte, că viața nu are alt sens în afara supraviețuirii și reproducerii și așa mai departe.

Aceasta este principala asemănare dintre materialism și religie - că e un sistem metafizic care explică natura realității. Când sistemele metafizice devin dominante, tind să devină exclusiviste și dogmatice, reprimând disidența și desconsiderând orice dovezi care par să le contrazică